

Catharina Ingelman-Sundberg

Oma doet het weer

2015

Uitgeverij XL

Zoetermeer

Proloog

Het moment waarop Märtha – negenenzeventig jaar, gepensioneerd en gezocht door de politie – de kaas, Argentijnse worst en exclusieve vispastei in haar grote bloemetjestas stopte, was het moment waarop haar nieuwe leven begon.

De airconditioning suisde, de winkelwagentjes rammelden en het vermoeiende gegons in de supermarkt hield onafgebroken aan. Het werd tijd dat ze terugging naar haar suite in Hotel Orleans, waar zij en haar vrienden verbleven. Een hapje en een drankje zouden er wel in gaan voor een avondje gokken. Hier in Las Vegas gebeurde het allemaal. Märtha neuriede tevreden. Mensen bedriegen ging het best met wat bramenlikeur op zak.

‘Lieve vrienden, laten we teruggaan naar het hotel om op te laden,’ zei ze, terwijl ze haar kortgeknipte witte haar verborg onder een grote zonnehoed. Met haar verzorgde handen greep ze haar tas stevig beet en haar zwarte Ecco-schoenen klepperden over het trottoir. Oscar, Bertil, Anna-Greta en Stina, haar eveneens gepensioneerde vrienden, knikten en betaalden braaf hun boodschappen aan de kassa. Daarna volgden ze Märtha naar buiten. Inmiddels was het ruim een halfjaar geleden dat ze uit Zweden waren vertrokken na hun laatste Robin Hood-actie, en sindsdien hadden

ze zich gedeisd gehouden. Maar nu hadden ze er genoeg van. Wie zich verveelt, leeft niet. Het werd tijd om iets te ondernemen.

Buiten wachtte de hond naast hun rollators. De cockerspaniël blafte opgewekt en sprong tegen Märtha's overheerlijk ruikende tas op. De vijf bejaarden, of de Grijs Brigade, zoals ze zichzelf noemden, gingen regelmatig een stukje wandelen met de hond van de portier van hun hotel. Nadat Märtha het kleine teefje even had geaaid, duwde ze haar vriendelijk maar beslist omlaag. Ze keek of iedereen klaar was en ze zette de pas erin. De anderen haastten zich achter haar aan.

Witte hotelgebouwen torenden boven hun hoofden uit en het asfalt glansde. Overal lichtten neonreclames op. Er hing een drukkende hitte en een politieauto raasde voorbij. Na enkele passen was Märtha al doorweekt van het zweet. Puffend sloeg ze de hoek om naar Hayes Street. Ze haalde haar waaier tevoorschijn en begon een oud Zweeds liedje te neuriën: '*Vi gå över daggstänkta berg*. En we trekken over de dauwbedekte bergen.' Weldra zou de Grijs Brigade geschiedenis schrijven in Las Vegas. Ook in Las Vegas.

Hoofdstuk 1

Het personeel van de De Beers-diamantzaak even verderop in de straat had misschien op hun hoede moeten zijn, maar de beveiligingsmedewerkers stapten beleefd aan de kant toen drie ongeschoren jongemannen gehaast de winkel binnenkwamen, en openden direct de veiligheidssluis. Twee van hen hadden een blindengeleidehond bij zich en de derde leidde zijn vrienden naar de toonbank. De dame achter de toonbank glimlachte verwelkomend naar hen en bekeek hen met enig medelijden. De mannen groetten haar beleefd en vroegen of ze de geslepen briljanten mochten bekijken. Daarop trokken ze hun pistolen.

‘Geef ons de diamanten!’

De winkelmedewerkster en haar collega’s deinsden instinctief achteruit en tastten naar de alarmknop, terwijl ze ondertussen de lades met de glimmende juwelen tevoorschijn haalden. Met trillende handen legden ze de edelstenen op de toonbank. Twee van de mannen dreven de beveiligingsmedewerkers tegen de muur en namen ze hun wapens af, terwijl de derde de diamanten vlug in een speciaal daarvoor genaaide hondenhalsband stopte. Daarna deed hij er nog een donkerblauwe saffier bij, plus een aantal nog ongeslepen stenen. De overvallers leegden alle lades. Ze hadden niet gemerkt dat er op de alarmknop was gedrukt, en

toen het alarm afging, propten ze de laatste edelstenen in de halsband van de hond, ritsten hem dicht en haastten zich naar buiten. De laatste veroorzaakte met opzet kortsluiting, waardoor de veiligheidsdeur achter hem blokkeerde.

Buiten trokken de drie mannen hun pruiken van hun hoofd. Hun zonnebril hielden ze op. Kalm wandelden ze de straat uit, alsof er niets was gebeurd. Die truc met de blindengeleidehond hadden ze al vaker gebruikt. Het werkte prima en maakte dat mensen minder alert waren.

Ze zagen eruit als doodnormale voetgangers en zonder enige haast sloegen ze de hoek om naar Hayes Street, waar hun auto geparkeerd stond. Na zo'n honderd meter keken ze even om om te zien of ze werden gevolgd, en botsten recht tegen een groep oude mensen op die bijna de hele stoep in beslag nam. Vijf bejaarden liepen luidkeels te zingen, waarbij ze kleine danspasjes leken te maken achter hun rollators. De overvallers staarden hen aan.

'*Look uit,*' zei Märtha, waarna zij en haar vrienden onmiddellijk weer verder zongen. Dertig jaar lang hadden ze samen in een koor gezeten en ze genoten er buitengewoon van om zo met z'n allen uit volle borst te zingen.

'*Vi gå över daggstänkta berg fallera,*' zongen ze meerstemmig. Zoals altijd wanneer ze dit lied zongen, wer-

den ze er een klein beetje sentimenteel van, het bezorgde hun altijd lichte heimwee. Ze gingen zo op in hun eigen wereld dat ze geen flauw idee hadden wat er gebeurd was. Barbie stond rustig overal aan te snuffelen en ze hadden geen enkele haast om verder te gaan. Slenterend over straat waren ze al langs allerlei restaurantjes, casino's en juwelierszaken gekomen en Märtha was in haar nopjes. Las Vegas was een stad voor avonturiers; de perfecte plek voor haar en haar vrienden.

'Give way!' brulden de mannen met de blindengeleidehonden.

'Give me away zelf, mafketels,' antwoordde Märtha. Maar toen een van de honden zijn tanden liet zien, deed ze toch een stapje achteruit. Dit kunnen we maar beter op een vriendelijke manier oplossen, dacht ze. Ze zocht naar de Argentijnse, gekruide worst terwijl Oscar tegelijkertijd een paté tevoorschijn haalde. De grote herdershond negeerde de lekkernijen echter compleet en begon dreigend te grommen. Hij sprong naar voren en hapte naar Märtha's been. Gelukkig slaagde Oscar er net op tijd in zijn rollator tussen de hond en Märtha te duwen, waardoor het dier het volgende moment met zijn halsband verstrikt zat in de mand van de rollator. Toen reageerde ook Barbie. Bij de aanblik van de enorme herdershond raakte de kleine teef helemaal in paniek; ze begon angstig te kef-

fen en rukte zo hard aan de riem dat die uit Stina's handen vloog. Jankend ging ze ervandoor, de riem achter zich aan slepend. Waarop de tweede geleidehond, een zwarte labrador, zich losrukte en de achtervolging inzette. Barbie was namelijk een heel schattig hondje, en bovendien op dat moment ook nog loops.

'Fuck, fuck, die halsband!' riepen de mannen toen ze de labrador er met de diamanten vandoor zagen gaan. Twee van hen stormden erachteraan. Ondertussen zat de herdershond nog steeds verstrikt in de rollator en deed de derde overvaller koortsachtige pogingen hem los te krijgen.

'*I am vreselijk sorry,*' zei Märtha.

'Fuck you,' antwoordde de man.

'*If you take it easy, dan gaat het better,*' ging Märtha verder, waarop ze zich naar voren boog en hem een paar adviezen gaf – haar beste adviezen zelfs. Maar die kerel rukte en trok in het wilde weg aan de halsband, zonder dat het iets hielp. Plotseling klonken er politie-sirenes. De overvaller verstijfde en begon zo hard aan de herdershond te trekken dat de halsband losschoot en aan de rollator bleef hangen. Compleet in paniek rende hij weg met de hond achter zich aan.

'*Hey stop! You forgot your dogband in the rollator!*' riep Märtha. Ze begon wild te zwaaien, maar in plaats van te blijven staan vloog de man op zijn auto af. Zijn handlangers, die de sirenes ook gehoord hadden, staakten

hun achtervolging van de zwarte labrador en vluchten eveneens naar de auto. Toen ze er bijna waren, openden ze de portieren met de afstandsbediening. Ze sprongen erin en gaven plankgas, de honden achterlatend. Met piepende banden scheurden ze de hoek om.

‘Wat een merkwaardige types! Ze lijken hun blindengeleidehonden helemaal niet nodig te hebben,’ mopperde Märtha. Daarna maakte ze de halsband los. Precies zoals ze zojuist aan die man had voorgesteld. Ze zuchtte, schudde haar hoofd en mompelde: ‘Dat mannen toch zo zelden luisteren naar goede raad.’

Oscar, een van Märtha’s dierbaarste vrienden, wierp een blik op de halsband.

‘Leg hem in de mand van de rollator, dan bellen we de eigenaren later wel. Hun naam staat er vast in.’

Dat vond iedereen een goed idee, en zodra het ze gelukt was om Barbie weer naar zich toe te lokken, wandelden ze terug naar het hotel; op de voet gevolgd door de zwarte labrador. Eenmaal bij het hotel aangekomen beseftte Märtha dat ze ook de eigenaar van déze hond zouden moeten opsporen. Ze deed zijn halsband af en legde hem in de rollatormand, net op het moment dat de portier op hen af kwam lopen.

‘*Thank you so much!*’ riep hij uitbundig, terwijl hij zijn kleine hartendiefje oppakte. Met snelle passen verdween hij de vestibule in met Barbie in zijn armen. De

labrador begon te blaffen en rende erachteraan, maar slaagde er niet in op tijd door de grote glazen deuren te glippen; ze vielen voor zijn neus dicht. Droevig bleef hij nog een tijdje door het glas staren voordat hij teleurgesteld met hangende oren afdroop. Daar stond de Griuze Brigade dan, met twee hondenhalsbanden. ‘Ik heb een vergrootglas op mijn kamer. Er staat vast iets met kleine lettertjes op de riem, of misschien vinden we een briefje als we de rits openmaken,’ zei Märtha. Ze namen de lift naar de achtste verdieping, suite 831.

‘Dat is nou het mooie van het leven, je weet nooit wat het je zal brengen, nietwaar?’ babbelde ze even later opgewekt nadat ze wat drankjes en hapjes op tafel had gezet en het vergrootglas tevoorschijn had gehaald. ‘Laten we eens kijken wat hier staat.’

Märtha bestudeerde de binnenkant van de halsband nauwkeurig, maar hoe ze ook zocht, ze vond geen initialen of andere tekst. Terneergeslagen maakte ze de rits open om te kijken of ze misschien een briefje met een naam zou aantreffen.

Er viel iets op de parketvloer. Bertil boog zich voorover. Hij raapte een paar kleine harde stukjes op en legde ze op een bord.

‘Hondensnoepjes in een halsband, wat handig!’

Hoofdstuk 2

‘Hondensnoepjes? Dat vraag ik me af,’ zei Märtha, en ze voelde aan een van de stukjes. ‘Dan zouden die honden in Las Vegas niet veel tanden overhouden. Moet je voelen, ze zijn keihard.’

Allemaal bogen ze wat naar voren. Ze pakten een paar stukjes op en hielden ze tegen het licht. Even was het doodstil. Toen haptten ze naar adem.

‘Jezus, dat lijken wel diamanten. Echte diamanten!’

Het raam van de hotelkamer keek uit op de glinsterende stad. Reclameborden lichtten op, lichtjes knipperden, neon slingerde zich als een bontgekleurd lint voort. En de Grijs Brigade was zojuist op een hele berg diamanten gestuit.

De vijf bejaarden starden naar de edelstenen; ze pakten er een paar op en streelden ze zachtjes en voorzichtig. Daarna legden ze ze met tegenzin terug op de salontafel.

‘We weten niet waar ze vandaan komen en van wie ze zijn. Of we gaan naar de politie, of we schenken ze aan het dievenfonds,’ zei Märtha, doelend op hun gezamenlijke fonds dat ze ‘het Entreefonds’ hadden gedoopt. Een fonds waarin ze al hun gestolen geld stortten, waarmee ze vervolgens donaties deden aan noodlijdende instellingen en de minderbedeelden in de sa-